

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Europeiskt medborgarskap - Vad är det?

Som EU-medborgare kan du göra din röst hörd på olika sätt

- Din rösträtt som bestämmer vem som ska styra
- Aktivt medborgarskap
- Dina rättigheter i EU

Vad innebär det att vara europeisk medborgare?

83 procent av svenskarna känner sig som europeiska medborgare enligt Eurobarometern. I hela EU är siffran 73 procent.

Vad betyder det att känna sig som en europeisk medborgare?
Känner du dig som en europeisk medborgare?

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Din rösträtt

Du har fyra röster för att
påverka Europapolitiken.

I. Din röst till Europaparlamentet

Representerar de europeiska medborgarna

Europaparlamentet är med och beslutar om nästan all EU-lagstiftning och EU:s budget tillsammans med ministerrådet där EU:s medlemsländer (regeringar) är representerade.

Europavalet

- Vart femte år är det val till Europaparlamentet.
- Vi röstar på svenska partier som sedan ingår i europeiska partigrupper.
- 21 av de 705 europaparlamentarikerna är från Sverige.

2. Din röst till riksdagen

Bestämmer vilken regering som ska representera Sverige i EU:s ministerråd och Europeiska rådet.

- **Ministerrådet**

I ministerrådet är alla EU:s medlemsländer representerade. Miljöministrarna träffas för att besluta om miljöfrågor, utrikesministrarna om utrikesfrågor och så vidare. Tillsammans med Europaparlamentet beslutar ministerrådet om EU:s lagar.

- **Europeiska rådet**

EU:s ”toppmöte” för presidenter och statsministrar som träffas några gånger om året. Här dras de stora riktlinjerna för EU upp.

SVERIGES
RIKSDAG

Mycket av EU-politiken sker på hemmaplan.

Olika typer av förhandlingar

Riksdagen är Sveriges lagstiftande institution

Riksdagsutskottet följer arbetet i EU

I EU-nämnden pratar riksdagen och regeringen om vad Sverige ska rösta i ministerrådet

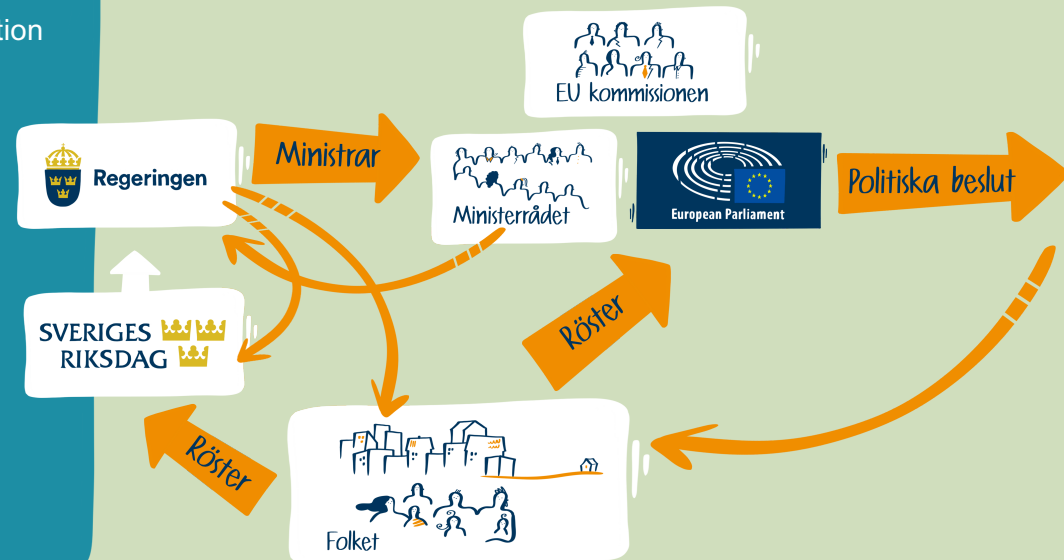
Regeringens ministrar röstar därefter i ministerrådet

Europaparlamentet röstar

Regeringen skriver en proposition som lämnas till riksdagen

Riksdagen debatterar och röstar

Sverige har en ny lag

3. Din röst till regionvalet

Påverkar din röst i kommunalvalet EU-politiken?

Faktiskt, eftersom väldigt mycket av
Europapolitiken sker lokalt.

Mer än 50% av regionens agenda påverkas
av EU.

Regionen och EU

- 21 regioner
- styrs av regionfullmäktige som består av direktvalda politiker
- ansvarar och tar beslut i frågor om sjukvården, kollektivtrafik och regionens tillväxt och utveckling.
- kan söka bidrag från EU:s program och fonder
- behöver följa EU:s lagar gällande till exempel offentlig upphandling

Europeiska region kommittén

- rådgivande och kan ge rekommendationer utifrån ett lokalt och regionalt perspektiv
- 12 av totalt 329 ledamöter representerar svenska kommuner och regioner.
- EU-kommissionen och ministerrådet måste rådfråga kommittén i frågor som påverkar den lokala och regionala nivån.

4. Din röst till kommunalvalet

Påverkar din röst i kommunalvalet EU-politiken?

Faktiskt, eftersom väldigt mycket av Europapolitiken sker lokalt.

Lite mindre än 50% av kommunens agenda påverkas av EU.

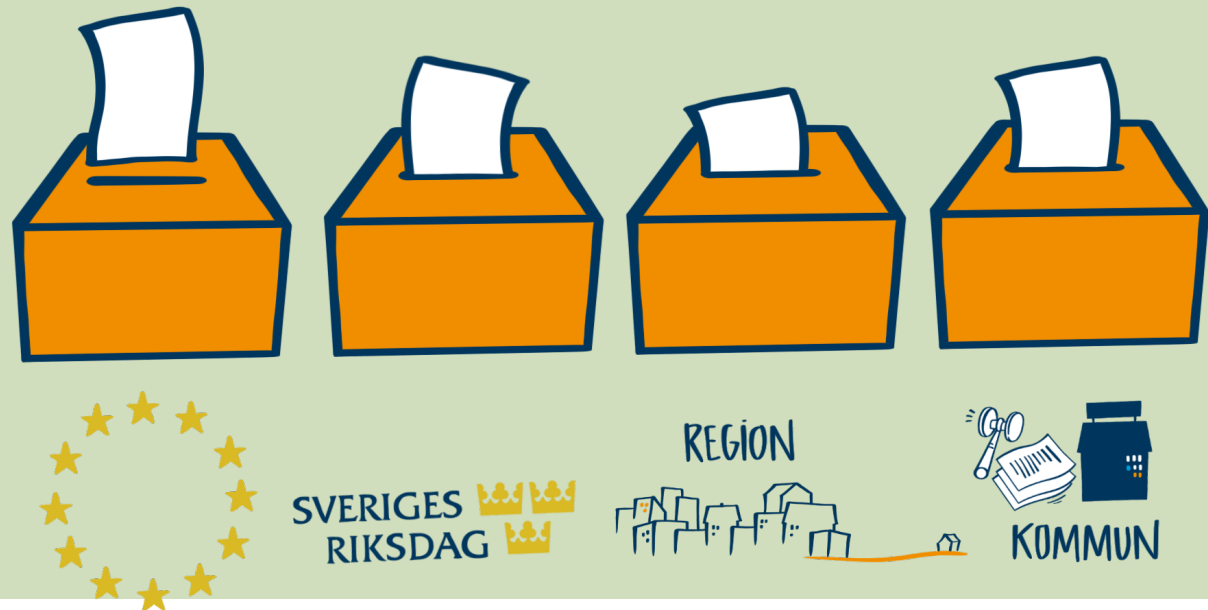
Kommunen och EU

- Kommuner är representerade i EU genom Regionkommittén
- Kommuner kan delta i EU-kommissionens samråd och föra fram sin åsikt i en fråga
- Kommuner kan ha kontor i Bryssel och försöka föra fram sin kommuns åsikter direkt till de som arbetar i EU:s institutioner
- Kommuner kan söka finansiering från EU:s program och fonder.
- Kommuner kan ta del av forskning, utbyte av kunskap och olika stöd via EU.
- Flera av EU:s beslut påverkar bara kommuner. Det gör att kommunerna är den aktör som faktiskt ser till att EU:s beslut blir verklighet och kommunen har därmed möjlighet att tolka och bestämma hur EU-lagarna ska följas.
- Genom att rösta på representanter i din kommun kan du vara med och påverka EU-beslut.

Europeisk demokrati

Du kan rösta i fyra val för att påverka politiken i Europa.

– men kan vi säga att EU är demokratiskt?

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Aktivt medborgarskap

Som europeisk medborgare har du möjlighet
att göra din röst hörd även mellan valen.

Vet du hur?

I. Påverka genom partipolitiken

Bli politiker!

Engagera dig i ett parti och driv dina frågor därigenom.

Påverka politiken!

Kontakta partier och politiker för att påverka deras politik. Egna erfarenheter gör dig till expert!

2. Europeiskt medborgarinitiativ

Initiera eller skriv på ett medborgarinitiativ

Om ett medborgarinitiativ får minst 1 miljon signaturer från minst sju länder måste Europeiska kommissionen titta på frågan.

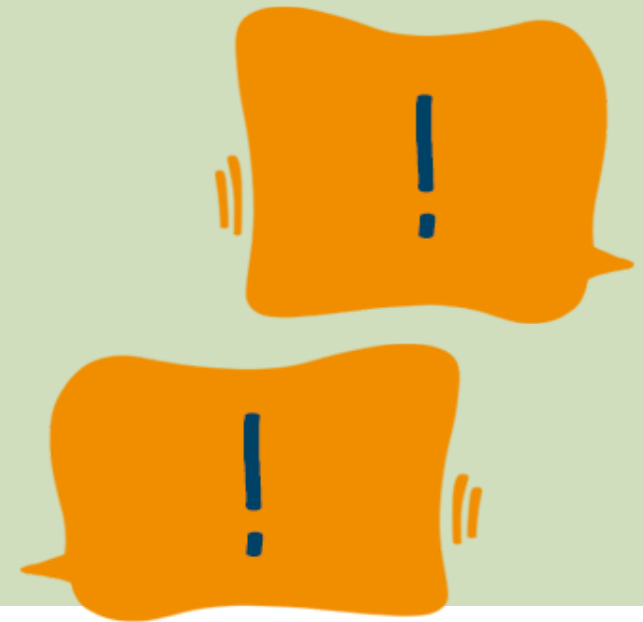
Ett av de första initiativen att lyckas var Right2Water (startade 2012) som efter att ha samlat in nästan 2 miljoner signaturer ledde till vissa ändringar i EU:s reglering av vattenkvaliteten.

3. Dela din åsikt om EU lagstiftning

Konsultationer.

- För att samla in åsikter från medborgare, organisationer och kommuner om nya europeiska lagar och strategier ordnar EU:
- Dialogmöten i olika medlemsländer
- Offentliga samråd online där du kan lämna förslag och synpunkter
- EU-kommissionen som tillträdde 2020 har också som förslag att genomföra en konferens för att samla in EU:s medborgares åsikter om EU:s framtid

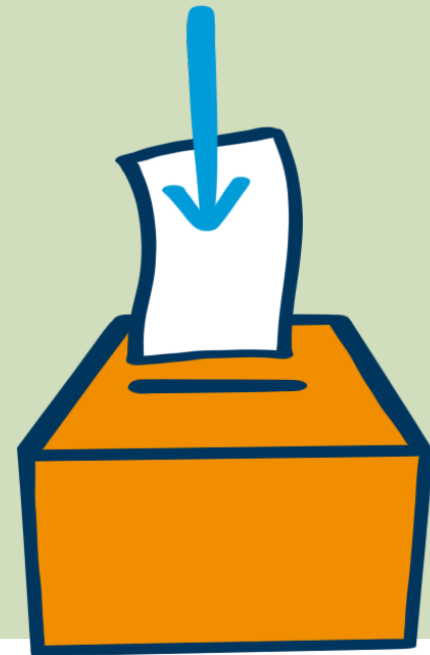

4. EU:s ungdomsdialog

Genom EU:s ungdomsdialog samlas förslag till EU:s ungdomspolitik in från unga i hela EU.

I Sverige samlar LSU (Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer) in Sveriges ungas åsikter och förslag för hur EU:s 11 ungdomsmål ska uppnås.

Sverige har också två ungdomsrepresentanter som deltar i ungdomsdialogen.

EU:s 11 ungdomsmål

Unga sätter agendan

Genom ungdomsdialogen har unga i Europa gemensamt tagit fram 11 ungdomsmål. Idag ingår de i EU:s ungdomsstrategi som ministerrådet har antagit.

1. Att föra samman unga och EU
2. Jämställdhet mellan alla kön
3. Inkluderande samhällen
4. Information och konstruktiv dialog
5. Psykisk hälsa och välmående
6. Föra fram ungdomar på landsbygden
7. Kvalitetsjobb för alla
8. Kvalitetsinlärning
9. Utrymme och deltagande för alla
10. Ett hållbart och grönt Europa
11. Ungdomsorganisationer och europeiska program

Vilka frågor tycker du att EU borde prioritera de kommande åren?

Enligt Eurobarometern från 2019 tycker unga i EU att EU:s viktigaste fråga är att skydda miljön och bekämpa klimatförändringar.

Men vad tycker du?

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Engagera dig
lokalt, påverka
Europa!

Föreningar samarbetar över Europas gränser för att
få en starkare röst och driva frågor på Europeanivå.

Men kan föreningar verkligen påverka EU?

Hur organisationer påverkar EU-politiken

- I Sverige kan organisationer påverka regeringen genom EU-sakråd, att svara på remisser eller att delta i samråd. Eller kontakta politiker direkt såklart!
- Lokalt engagerar sig organisationer för att påverka politiker men också andra medborgare bland annat genom att driva opinion i media.
- I EU bjuds organisationer in till dialogmöten och kan delta i samråd (enkäter online) om ny lagstiftning
- Organisationer i olika länder samarbetar för att få en starkare röst i EU. Därför finns också europeiska program för samarbetsprojekt och stöd till europeiska paraplyorganisationer

Organisationer kan påverka!

- **Den 21 maj 2019 beslutade EU att förbjuda engångsplast**
- **Den 25 september 2019 beslutade EU att garantera att det finns ordentligt skydd för visselblåsare.**
- **1 april 2011 beslutade EU att införa EU:s medborgarinitiativ**

Exempel på EU- stöd till civil- samhället och aktivt medborgarskap

Europa för medborgarna finansierar europeiska medborgarskapsprojekt

Kreativa Europa är EU:s program för kulturprojekt över Europas gränser

Erasmus + Ung och Aktiv

Genom EU-programmet Erasmus+ kan unga vara med och förändra Europa och samtidigt utveckla sig själva. Även organisationer och ungdomsledare kan ordna utbyten och projekt med organisationer i andra länder.

Visste du att mer än 9 av 10 av de unga som deltagit i Erasmus+ Ung och Aktiv-projekt tycker att projektet bidragit till deras personliga utveckling? Det handlar till exempel om att utveckla och implementera en idé eller att lättare komma överens med människor med en annan kulturell bakgrund.

Låt oss titta på några exempel!

Erasmus+

Erasmus + Ung och Aktiv

Ungdomsutbyte

My Nationality is Mankind var ett projekt om världsmedborgarskap. 32 ungdomar från Sverige, Finland, Slovakien, Marocko, Egypten och Ryssland kom samman för att utforska interkulturell dialog, fredsbyggande och inkludering i EU och dess grannregioner.

Kompetensutveckling

Unga fotbollscoacher från London och Västerås träffades på eventet Kick Off under 9 dagar för att tillsammans undersöka hur man kan göra fotboll mer inkluderande. Hur man påverkar samhället i Sverige och England genom fotboll helt enkelt.

Erasmus+

Europeiska Solidaritetskåren

- Åk som volontär till ett annat EU-land
- Driv ett projekt som engagerar dig – Som volontär inom Europeiska Solidaritetskåren kan du till exempel driva projekt på barnsjukhus, driva en radiostation där de gör egna radioprogram eller hjälpa till med återuppbyggnad av samhällsfunktioner i det jordbävningsdrabbade områden.

**EUROPEISKA
SOLIDARITETSKÅREN**

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Dina rättigheter i EU

Som medborgare i EU har du många rättigheter.
Några av dem är extra viktiga för dig som vill
vara en aktiv europeisk medborgare.

I. Rätten att göra sin röst hörd

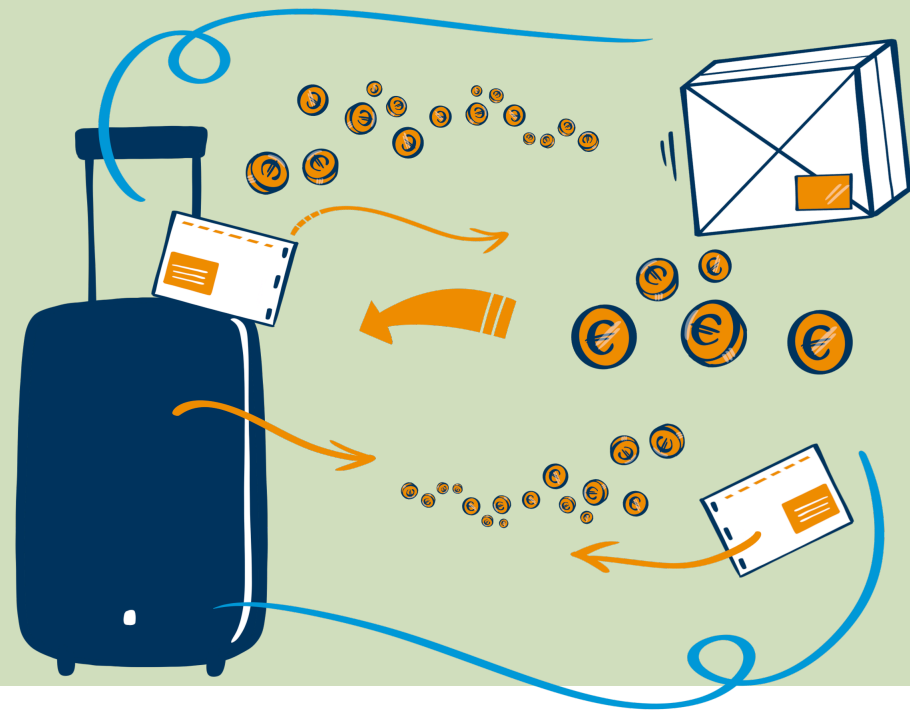
Alla europeiska medborgare har rätt att

- Påverka Europapolitiken i val på olika nivåer
- Delta i konsultationer och dialogmöten
- Kontakta europeiska institutioner
- Organisera sig och delta i EU-finansierade medborgarskapsprojekt

2. Fri rörlighet

Grunden till EU:s samarbete är den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital.

Det betyder att du fritt kan studera och arbeta i andra länder på samma villkor som medborgarna där.

3. Skydd genom EU:s grundläggande rättigheterna

EU-stadgan innehåller skydd för alla EU:s medborgare av:

Värdighet – som förbud mot tortyr och förnedrande behandling

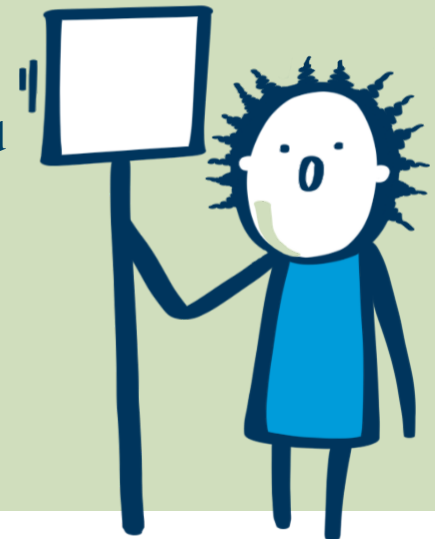
Friheter – som skydd av personuppgifter och informationsfrihet

Jämlikhet - som icke-diskriminering och barnens rättigheter

Solidaritet – som rättvisa arbetsförhållanden och konsumentskydd

Medborgarnas rättigheter –som rösträtt till Europaparlamentet och i den kommun där du är bosatt, var du än bor i EU

Rättskipning - som rätt till rättsmedel och en opartisk domstol

4. Europeisk sjukförsäkring

Du har rätt till akut sjukvård till samma villkor och samma kostnad som medborgarna i det land du besöker.

EU:s sjukförsäkringskort beställer du utan kostnad innan du åker utomlands!

5. Konsumentskydd

**EU arbetar aktivt med konsumentskydd för medborgare.
Det betyder att du har:**

- **fri roaming** i andra EU-länder, du har rätt att använda din telefon i andra EU-länder utan extra avgift
- **garanti i 2 år**, om din kamera inte fungerar som den ska har du rätt att reklamera den och få en ny eller pengarna tillbaka
- **ångerrätt i 14 dagar** du ångra dig inom 14 dagar om du har köpt något över internet eller telefon

Behövs ett europeiskt konsumentskydd?

Vilken eller vilka av dina rättigheter i EU tycker du är viktigast och varför?

Så vad är alltså mitt europeiska medborgarskap?

- Rätt att påverka Europapolitiken i **val på olika nivåer**
- Rätt att göra **din röst hörd** genom konsultationer och i kontakt med politiker och institutioner
- Möjlighet att **engagera dig** tillsammans med andra som har samma intresse över Europas gränser, till exempel i föreningar
- Möjlighet att vara med i **medborgarprojekt**, initiativ, utbyten och volontärtjänst finansierade av EU
- Rätten att utnyttja **mina rättigheter** som europeisk medborgare

Utnyttjar du ditt europeiska medborgarskap?

Vill du veta mer

The logo for Eurodesk, featuring the word "eurodesk" in a lowercase, sans-serif font. "euro" is in yellow and "desk" is in blue.

Eurodesk

Eurodesk arbetar med information till unga om möjligheten att åka utomland, bland annat genom Erasmus+ och Europeiska Solidaritetskåren.

Europa Direkt

Europa Direkt finns på 16 platser i Sverige. De hjälper till att svara på frågor om EU och att guida rätt bland EU-programmen.